

מבט יהודי

עלון תקופתי לעידוד חשיבה יהודית

גיליו מס' 31 סיון התש"ע / ת.ד. 4215 מודיעין עילית 08-9743208

בס"ד

חבט קצר

קוראים יקרים, שלום וברכה, מאצתי מצפה נפלא שיש בו מסר גדול לצורה של נטילת צה מן החכמים, ו"צפה לך רבי".

למשפחה אחת היה סב לקן בא בימים. הנה מצולט לא ביקר אצל רופא, ברק ה' הוא מצולט לא חלה צד שהקין. משהקין נפלו צליו מחלות שנות ונני משפחתו אשר דאנו לשלמו הציצו לו למשת לרופא, אך הסבא מצולט לא ראה את החלוק הלא ממש לא השתכנצ, הן לדעתו הוא מספיק "מבין". אין צורק ברופאים, טען הסבא, אולט המחלות אשר החריפו והחריפו דחפוה להשתכנצ למקשת נכדיו. הסב לקח לדיו את חוברת "שירותי קופת החולים" שהובאה אליו, והחל לחפש רופא מתאים למחלותיו. לפתע צדו צניו מאמרי מחקר וכדומה שהובאו בסוף החוברת, שם נכתב על רפואת הסוכרת וצוד כמה צנינים, לאחר שקרא הסבא את הדברים החליט שהו מספיק "מבין" מצלמו וילק אחר הכללים שכתובים בחוברת ובודאי יתרפא, הוא קרא על החשיבות לאכול דגים לרוב, הוא ראה על המיוחדות של מרק אורז, ואכל יום כמה מנות, וכן על זה הדק. מה רבה אכזבתו כשהמצב רק הלך והחמיר, או אז נמנה ונמר ללכת לרופא הסב דדדף שוב בחוברת "שירותי קופת החולים" כשהפצע הוא באמת תר אחר רופא מתאים, הוא מצא בחוברת: מרפאת משפחה, לב, סוכרת, א"צ אולן, רפואה כללית, רפואה צמחנית, רפואה טבעית, רפואה כלו ורפואה אחרת, הוצדק הסבא וקבע תור אצל כולט, כשהוא רופא צמחני ביומן לוח זמנים מסודר של ביקורים אצל כמעט כל הרופאים בעיר.

הסבא שלט טרם לצדכן כל רופא שהוא תחת טיפול של רופא נוסף וכו', נראה בסופו של יום מות כשהוא צור צעלת קניות צנקית צמ וסה בתרופות לרוב, אפילו הרוקח בירר היכן הוא פותח סניף של בית מרקחת ... אין צורק לכתוב מה היה סופו המצער של אותו סבא שבתחילה סמק על "דעתו" ואחר כך על "הפנתו", וט בסוף לא השכיל לצרוק תיאום בין הרופאים, וא"צ לפחור בסוף רפואה מסוייט.

ולצניינו, יושב יהודי, הוא חושב שהוא "מבין" לפד, הוא לא לקוק לטיפול ציבה מהמשיח, הראש ישיבה, או אחד מרבינו הישיבה, הן יש כבר ספרי הדרכה והא

מציין בספרים וחושב שהמחצות שופאות בהם מתאימות לו אישית ללא צורק בצצה ממי שמכיר את טבעו, לימים הוא משתכנצ שאינה דומה צצה שנתנה בכלליות, לכנן שנאמרת צבורו בהתאם לרמתו וציריו וכו', אך או אז הוא יכול לטעות, הוא יאכל פצע את רב פלוגי כמה להתחלק והרב יאמר לו שיוסיף שצת לימוד בערב, מחר הוא יפאז את רב אלמוני וישאל אם אותו וישאצ מננו על החשיבות להוסיף שצתיים לימוד לפני שחרית, השלישי ימליץ לו ל לימוד קולמן הפסקת הצהריים... האט ניתן לעאל כל פצע רב מנדמן ללא שאתו רב יודע שכבר המליץ לו רב אחר אינה שהן המחצות, וטם יצדכן את הרב השני על מה שקיבל מהרב הראשון, הלא כמו שברפואה יש דרכים שונות כן בעבודת ה', וכבר נאמר "צפה לך רבי".

יהי רצון שנדע להיכנצ ולי טול צצה, אך טם נדע מה לעאל, איק לעאל, וממי לעאל, בהצלחה.

בברכת חן מנח, ד.ע.

מכתב מיוחד מהגה"צ רבי ישראל אליהו וינטרוב זצ"ל

לבני יקירי חמדת לבבי ר' מנחם ל.ז. שליט"א שלום וברכה

בליל ש"ק בדברינו יחד על אודות הצחתי בנעורי אמרת "מסתמא היה לאבא ראש טוב ותלית הכל בזה. ז"א דאחר לא יגיע להצלחה זו אם אין לו ראש כזה, אבל דע לך האמת כי לא זה הוא סיבת הצלחתי כלל, בנעורי שפכתי הרבה דמעות לזכות לד' דברים, שהם יראת שהמים תשובה, התמדה בתורה בכל מצבים, ודביקות בה לשמה. ואחרי הרבה תחנונים נפתח ו השמים ברוב רחמיו וחסדיו ית"ש ואראה מראות אלוקים בלימודי ועבודתי וכאן היה כל סוד ההצלחה. הראש שלי בנעורי היה בינוני ואולי קצת פחות אבל כמשמים פותחים המה והלב אז נפתחות השגות נעלות ועמוקות מאד בכל התורה כולה. ואתה בני יקירי דע את אלוקי אביך ועבדהו בלב שלם כי כל לכבות דורש ה' ואם תדרשנו ימצא לך לטוב לך בזה ובבא לעולם.

אביך המתגעגע לראות עולה בתורה ויראת שמים ועבודה.

אילו קרבנו לפני הר סיני

דיינו

מאמר לחג מתן תורה מאת: הרב אליעזר מ'

במעמד הר סיני ירדה תורה לעולם, במעמד זה נכנסו בני ישראל תחת שם נוסף: "העם הנבחר". הקב"ה סיבב בין האומות והציע את התורה לאומות העולם, וכל אחד סירב מטעמו שלו, עד שבאו ישראל ואמרו: "נעשה ונשמע", ועל זה אומרת הגמרא: "אמר ר' אלעזר בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה: מי גילה רו זה לבני, רו זה שמלאכי השרת משתמשין בו" (שבת פ"ח.). בעצם מעמד הר סיני הוא המעמד ההיסטורי שבו זכו ישראל בתורה, אולם אם נתבונן נראה כי רוב התורה לא ניתנה במעמד הר סיני אלא לאחר מכן באוהל מועד ובערבות מואב, ואם כן צריך להבין מהו יחודיותו של מעמד הר סיני?

ובהגדה של פסח אומרים אנו: "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו", כלומר: גם על מעלת הקירוב להר סיני בלא קבלת התורה יש להלל ולקלס, וזו הודאה על הקירבה ולא על נתינת התורה. ויש להבין מה המעלה ב"קרבנו" לפני הר סיני? בתפילת "אהבה רבה" אומרים אנו "וקרבנו לשמך הגדול", ואומר הר אריז"ל שבאמירת "וקרבנו" יש לכוין לזכירת מעמד הר סיני, ודבר זה טעון הסבר: מה המעלה הגדולה שיש ב"קרבנו"? הגאון הגדול ר' יצחק הוטנר זצוק "ל בספרו "פחד יצחק" (שבועות, מאמר ד' אות ז') מאריך לבאר שבמעמד הר סיני זכו עם ישראל לדרגה חדשה כדרגתם של מלאכים, שמלאכים בטבעם הם "נעשה" קודם ל"נשמע" שכל מציאותם נברא לצורך פעולה ולצורך העשייה. מלאך פרושו שליח... ואם שליחותו של מלאך אינו אלא להכריז פעם אחת על קדושתו של מקום הרי ההכרזה הוא גמר קיומו, ולכן אין מלאך עושה שתי שליחויות שלא יתכן לבריה אחת שתהיה לה יותר ממציאות אחת. ברגע שאמרו ישראל במעמד הר סיני נעשה ונשמע הגיעו הם לדרגת המלאכים שכל מציאות עם ישראל הוא עשיית רצון ה', וכנסת ישראל הקב"ה והתורה חד הם ומענה ואילך מן השמי עה סודתה של העשייה. כי העשייה באה מטבע של "חד הוא" וע"ז אמר הקב"ה "מי גילה רו זה לבני, סוד שמלאכי השרת משתמשים בו א"כ מובן מהו מעלת הקירוב לפני הר סיני, וזהו "וקרבנו לשמך הגדול" (הנאמר ב"אהבה רבה") שקרבנו למלאכי עליון שרפי מעלה. מעתה כל אחד מחויב שה "נעשה" שלו יגבר על ה "נשמע" כלשון ה"פחד יצחק" ובה טמון הכל. במהלך שונה נוקט הגאון הגדול ר' חיים פרידלנדר זצוק "ל בספרו שפתי חיים (מועדים ג' עמ' כח)

על פי דברי הרמח"ל בדעת תבונות (סי' קנה עמ' קע) שאמר מה שיש לנו לדעת שאע"פ שישראל כבר מוכנים הם מצד עצמם להיות לעבודתו יתברך אמנם כח העבודה עצמה אינו ניתן להם אלא מידו ית' ' וזה מה שנ יתן להם בשעת מתן תורה... שזהו עניין ההפרש שבין המצווה ועושה למי שאינו מצווה ועושה כי האדם המצווה יש כח בידו, מסור ממנו ית' שיתקן במעשיו התיקונים המצטרפים בבריאה.

ומסביר ר' חיים שאדם תמיד היה בכוחו ליצור רוחניות אך תמיד היה צריך לקבל את כוחו מלמעלה בשביל בר יאה ועשייה, ועל ידי מעמד הר סיני קיבלנו את כח הפעולה הרוחנית לכל עבודת המצוות, מה שנצטוו בסיני ומה שנצטוו אחר כך כי במעמד הר סיני השלים להם הקב"ה את כל העיטורים והמעלות הראויים לאדם העשוי לעבוד את יוצרו, עם ישראל הגיע לדרגה נעלה וגבוהה שעל ידי מעשיהם הם מתקנים את הבריאה, ודרגה זו הגיעה במעמד הר סיני עוד לפני קבלת התורה וזהו "וקרבנו לשמך הגדול" שע"י הקירוב הנפלא זכו לכה תמידי המתחדש מידי יום ביומו. אדם חייב לראות את עצמו כאילו מקבל תורה מהר סיני. כמו החובה שקיימת בפסח שאדם יראה כאילו הוא יצא ממצרים, כמו כן צריך להרגיש בכל יום את חסדי ה' שנותן לנו כח לקיים תורה ומצוות ולתקן במצוות תיקונים רוחניים הנובעים מכל מצווה ומצווה. דבר זה מחייב כל אחד מישראל להיות בתחושה של מקבל תורה כמעמד הר סיני. וזהו הקילוס הגדול "אילו קרבנו לפני הר סיני" – על כח ה"מצווה ועושה" שקיבלנו במעמד הר סיני. חג השבועות הוא הזמן המסוגל לחדש את הרגשת "כאילו קיבלנו אנחנו תורה מהר סיני" אף שלא נקבעו מצוות להרגשה זו כמו בפסח כיוון שאת התורה חיים אנו יום ועל כן קל יותר להרגיש הרגשה זו, וזאת מתוך ידיעה כי נותן התורה הוא החונן בליבנו כח תמידי לעשיית תורה ומצוות, ומתוך הרגשה של "וקרבנו" נבוא לידי הכרת הטוב על חסדו הגדול שעשה עמנו בהר סיני.

ברכת מזל טוב

נשגר לידינו הרה"ג

רבי ברוך חורש שליט"א

מח"ס "עולם הישיבה"

לרגל הולדת הבן שיחי'

זיכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה ומעש"ט מאחלים

צוות "מבט יהודי"

אפשרות קלה לזיכוי הרבים!

היית רוצה להשתתף בזיכוי הרבים של עלון זה? תוכל לשלוח לנו תרומה, אפילו של פרוטה אחת! כי פרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון גדול, אנו משתמשים בתרומות להפצת העלונים בכל פעם במקומות אחרים לצורך היכרות, ניתן להנציח שמות או לזכות את העלון לישועה וכו' בכל סכום!

קיצורי הלכות: עיקר דיני הניעור כל הלילה

המדור מוגש לעורר את המעיין, אך אין לסמוך על הנכתב למעשה

- אותם הנעורים כל הלילה צריכין להיזהר שלא לברך "על נטילת ידיים" בבוקר רק אחר שעשה צרכיו, שאז יברך "על נטילת ידיים", ו"אשר יצר" (מ"ב סי' ד' סק"ל וס"ל תצד סק"א).
- לענין ברכה על טלית קטן, יש מחלוקת בין הפוסקים, ועל כן כתב המשנה ברורה שיראה לנכון לפטור אותה בברכה שמברך על טלית גדול (מ"ב סי' ח' סק"ב וס"ל תצד שם).
- ברכת אלוקי נשמה וברכת המעביר שנה, יראה לשמוע בר כות אלו מאחר ויכוין לצאת, [ואם ישן ששים נשמי, לכל הדעות יש לברך אותם] (מ"ב סי' מו סק"ד), אולם יש אומרים שמלבד "על נטילת ידיים" ו"אשר יצר" יברך את כל הברכות אף שלא ישן (כה"ח שם סק"מ"ט), ויש אומרים שכל הצורך לשמוע מאחר הוא רק מלכתחילה (קצור שולחן ערוך [גאנצפירד] סי' ז' ס"ה).
- ברכות התורה, אם ישן ביום יכול לברך בעצמו (מ"ב סי' מז' סק"ח), ואף בישן כחצי שעה נחשב לשינת קבע ויברך בעצמו (לוח א"י הוש"ר, מובא בספר אשי ישראל פ' ו' הערה עה, ע"ש ובהערה סד), אמנם יש אומרים דכל שנת יום נחשבת לשנת עראי ולא יברך בעצמו (הגר"ח קניבסקי שליט"א בשם החזו"א מובא בספר אשי ישראל, וע"ש שו"ת שבט הלוי ה"י סוף סי' עז). אם ישן שנת קבע על מטתו אפילו בתחילת הלילה חוזר ומברך הברכות ביום (מ"ב שם).
- ההולך לישן אחר עלות השחר לא יברך ברכת המפיל (ביה"ל סי' רלט"א ד"ה סמוך).

מִּתְּנָה "אהבת אותנו"

מאמר לחג מתן תורה מאת: הרב ש.ג.

החלק הזה כפה עליהם הקב"ה. שוב אנו רואים את הקשר החזק כל כך שבין הקב"ה לישראל עד שמתייחס אלינו כאב אל בניו, ודאג שנהיה מוכנים וראויים למתן תורה, וכפה עלינו גם את הנישואי ן עמו, מתוך אהבתו אלינו.

הנישואין עם הקב"ה הוא שלב נעלה יותר מהקידושין עמו, עד שלקח לישראל שנים כה רבות – ממתן תורה עד ימי הפורים, בכדי להגיע לדרגה של לקבל את החלק הזה מאהבה. ומעניין שמצאנו סימוכין לכך בתורה שהנישואין עם הקב"ה הם שלב בפני עצמו מהקידושין עמו, ולא שייך ברגע אחד לקבל את הכל ביחד. בפרשת נשא אנו קוראים ש"ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן", ואומר על כך רש"י ז"ל שבאותו היום שסוימה הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה, עומד על כך הגאון רבי ירוחם ממיר זצ"ל ("דעת תורה" ביאורים שם). שהנה הגם שכבר התקשרו עם הקב"ה במעמד הר סיני הרי שכעת עם הכניסה למשכן הגיעו לשלב ודרגה גבוהה יותר, שהוא המשכן בו יש השראת השכינה, וזהו שנאמר "ביום חתונתו וביום שמחת ליבו", יש שלבים: יציאת מצרים, מתן תורה, סיום הקמת המשכן, לא שייך ברגע אחד להתקשר עם ה' בדרגה הזאת של "כלה הנכנסת לחופה". לאור כל האמור, עלינו להתעורר להודות לקב"ה על שזיכנו ברחמי לכל זה, ועל אהבתו אותנו עד שמתייחס אלינו כבנים אהובים וכנישואים עמו, דבר שמחייב אותנו להתנהג עמו בהתאם... יהי רצון שנוכח להרגיש את אהבתו יתברך, "ואהבתך אל תסיר ממנו לעול מים", ונוכח לעבוד את ה' בכל הימים בשמחה ובאהבה.

את כל מה שצריך – בין אם יבקש הבן ואף בין אם הוא ינסה להתנגד לזה! כי האבא דואג באמת לבנו, ונותן לו את מה שבאמת טוב לו, וזהי אהבה מיוחדת, והוא מבאר שהקב"ה אוהב את ישראל על דרך של אב עם בנו, ולכן כפה עליהם הר כגיגית, הכפייה הזאת באה מתוך אהבה של אב – אב כופה את בנו למה שבאמת טוב לו, ואת מה שטוב לו הוא נותן גם אם הבן לא רוצה, גם אם הבן עדיין לא מבין כמה שזה טוב לו, וזהו העניין שאף שישראל קבלו תורה מעצמם ללא כפייה אמר להם הקב"ה: "ה: בחרתם להיות בני, מהיום אני אתנהג אליכם כאב אשר כופה על בנו את כל מה שטוב לו, ולכן אני אכפה עליכם לקבל תורה, אני אומר לכם כעת שגם אם אתם לא רוצים תורה, אין לכם אפשרות להתחרט, זהו! אתם בני, ולבני אתן את כל הטוב גם אם הם יתנגדו... הרב פינקוס זצ"ל עומד גם הוא (נפש שמשון – ימי הפורים) על מה שנראה כסתירה, שמצד אחד ישראל קבלו תורה מעצמם כדמשמע שהקדימו נעשה לנשמע וכו', ומצד שני הרי כפה עליהם הר כגיגית, ואמרו חז"ל שבימי הפורים קבלו מאהבה וכו', ואיך מיושבים כל המאמרים הללו, ומבאר הרב פינקוס שהנה יש קידושין ויש נישואין, קידושין מהווים קניין בין בני הזוג, קניין של התחייבויות הדדיות, לעומת זאת הנישואים עצמם הם הפתיחה לחיים משותפים, וישראל קבלו מאהבה ומעצמם את הקידושין עם הקב"ה, אולם הוא יתברך לא הסתפק בקידושין ורצה לחיות בנישואין עם ישראל, שממש נחי יה יחד בדרך של חיים עם ה' – חיי "שיתיה ה' לנגדי תמיד" ואת החלק הזה לא היו ישראל מוכנים וראויים לקבל מאהבה עד ימי הפורים, את

בכל השנה, וכל שכן ביום מתן תורתנו, ראוי שנתבונן על החסד הגדול שעשה עמנו הקב"ה והעניק לנו את התורה, על אשר רוממנו מכל עם, ובחר בנו מכל העמים. הן היינו שרויים במצרים במ"ט שערי טומאה, עד ששאלו מלאכי השרת מה בינם למצרים. "הללו עובדי עבודה זרה והללו", אבל ה' שבחר בנו ונטע בנו את הפוטנציאל להיות ראויים לתורה הוא שדאג שנהיה באמת ראויים לקבל תורה, ובזה מתגלית אהבתו הגדולה אלינו. ראיתי מדברי רבי יואל סטניצקי זצ"ל (ספר פרי מוסר) לבאר את מה שנראה כסתירה – שמצד אחד אנו אומרים "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את התורה", ומצד שני – הלא אומרים חז"ל שסבב הקב"ה על כל האומות ושאל כל אומה ואומה אם רצונם לקבל את התורה, וכולם טרבו מלבד ישראל, וכי לזה יקרא "אשר בחר בנו" – הלא הקב"ה נתן לכל העמים את האפשרות לקבל תורה, אך רק ישראל הסכימו? והוא מסביר שאכן הקב"ה בחר בנו – הוא בחר בנו להכשיר אותנו שנהיה ראויים לקבל תורה, ומרוב אהבתו הוציא אותנו ממ"ט שערי טומאה בכדי שנקבל תורה, הוא מרוב אהבתו דאג שנתכונן כראוי במשך מ"ט ימים למעמד קבלת התורה, ובכך שבחר בנו והכשיר אותנו להיות ראויים לקבל תורה, הוא גרם בזה שכאשר הוא סובב על כל האומות לשאול אותם אם ברצונם לקבל תורה רק ישראל הם שהסכימו – הם שהיו ראויים לכך. בעל ההפלאה זצ"ל אומר דבר נפלא (מובא בקונטרס יתענגו מטובך): יש שני סוגים של אוהבים, יש אחד שאוהב את חברו, הוא נותן לו כל מה שיבקש, הכל מתוך אהבתו, אך יש אהבה של אב לבנו, אב נותן לבנו

השיעור השבועי בדרך המוסר ממשיך להתקיים בביתנו בס"ד

הציבור מוזמן בכל יום רביעי בשעה 21:30 [למשך כחצי שעה]

ברח' שאגת אריה 1/30 מודיעין עלית

חברת ההסתדרות c.e

*כיבוד קל מוגש לציבור

העלון מופץ לעילוי נשמת: מיכאל בן רחל, מפרת בת ביתיה, רפאל בן זולאי, זלמן

בן ביתיה, עמנואל בן יפה, מישראל בן בכמאל, ביתיה בת יפה, רוזה בת שרה, אוריאל בן שרה, מפרת בת בלור, משה בן שרה, מורדכי בן אוגיל.

ת.נ.צ.ב.ה.

זכרונם לברכה.

קורא יקר, שים לב!

צורת הפצת העלון השנתונה, ניתן לקבל אותו בכל חודש, בפקס או בדוא"ר, וכן דרך הדואר למי שישלם את עלות העלון והדואר בסך 2 ש"ח לגיליון חודשי (ניתן לשלוח 20 שקלים ל-10 חודשים וכדומה)

להצטרפות ניתן לפנות ל: 08-9743208, או לפקס: 15389743208, או ל: ת.ד. 4215 מודיעין עלית,

או בדוא"ר: Mabatye@gmail.com